

Jens Bjørn

Alder: 35

Stilling: Kongelig rådgiver

Bopæl: Eget hus i København

Evner: *Sprog:* Dansk, engelsk, tysk, fransk, russisk, latin, græsk

Våbenbrug: God til alle typer. Går rundt med en hemmelig kniv.

Intelligent

Høflig, velopdragen, charmerende

Baggrund: Du er kongens personlige rådgiver og fortrolige. Denne stilling har du bestridt i et års tid – siden under på Grevens Fejde i 1535. Du har stor tillid til kongen, og det er tilsyneladende gengældt: kongen stoler på dig. Du er uddannet i militæret og sidenhen som diplomat. Hvad angår religion er du nærmest lige glad, og du har aldrig udtalt din til nogen om religion.

I går aftes var der fest på slottet. Det blev under stor festivitas bekendtgjort at kong Christian III's niece, Dyveke, skulle forloves med den svenske kronprins Erik. Det lægger op til en alliance mellem Danmark og Sverige. Den svenske kong Gustav støttede da også Christian III under den netop overståede Grevens Fejde.

Hemmeligheder: Du er i virkeligheden englænder og hedder James Babbage (taler dansk uden accent), arbejder for den engelske konge, Henry VIII, og er udsendt med det formål at bane vejen for en dansk-engelsk alliance. Din ubetingede loyalitet ligger hos den engelske konge, men du har også stor respekt for Christian III. Det er Christian III's plan at afbryde samarbejdet med Sverige og indgå i alliance med England. Du er kontaktpunkt mellem de to konger og kender til de tophemmelige forhandlinger. Kongen er derfor som den eneste i landet bekendt med din virkelige identitet.

[Som englænder kan du naturligvis læse engelsk. Du kan genkende et dokument der er skrevet på engelsk ved at der står "EEE" øverst i dokumentet (og det er uforståeligt for dem der ikke kan engelsk).]

Der er dog problemer på flere områder. På hjemmefronten (i England) er der en opposition mod Henry VIII. Du kender ikke deres planer, men de vil ikke kongen noget godt. Du har for nylig fået meddelelse om at den engelske ambassadør i København, Simon Donaldson, muligvis er forræder mod kongen og er på oppositionens side. Du skal derfor holde øje med ham, og hvis det viser sig at han er på oppositionens side, skal han omgående likvideres!

I Danmark er der også problemer. Under Grevens Fejde støttede den svenske kong Gustav Christian III, og under krigens rasen blev der indgået en aftale om en formel alliance mellem Danmark og Sverige. Gustav har sidenhen presset på, og for nylig fortalte kongen (Christian III) dig at der nu skulle være en forlovelse mellem hans niece, Dyveke, og den svenske kronprins Erik. Kongen var

bekymret, for hvis forlovelsen blev gennemført, ville det blive svært for Danmark at trække sig ud af alliancen og komme videre med planerne med England. Kongen ville derfor holde forlovelsen hemmelig indtil i går aftes, hvor forlovelsen skulle deklareres, for at se "om noget ændrede sig". Da det ikke lod til at være tilfældet, besluttede du derfor selv at skride til handling. Du opsøgte byens mystiske alkymist (og troldmand?) i forklædning og købte (for en uhyrlig pris) en portion gift, der ville være helt smags- og lugtfri.

Du er handlingens mand og ville aldrig overlade vigtige sager til andre; du er alligevel den bedste til at klare tingene!

Det forudgående døgn: I går var alle rigets spidser indkaldt til en stor fest på kongens slot; her skulle forlovelsen mellem Dyveke og den svenske kronprins afsløres.

Sidst på eftermiddagen – lige før den store fest – gik du i gang. Med dit indgående kendskab til slottets beboeres vaner og vagtskiftet på slottet var det ikke noget problem for dig at komme op på slottets tag, fire dig ned til Dyvekes vindue, hælde den indkøbte gift i dén vandkaraffel der altid var på hendes natbord, og forsvinde ud af vinduet igen. Du var færdig i god tid før festen skulle begynde.

Du håber at din handling vil stikke en kæp i hjulet på den dansk-svenske alliance. Kongen må naturligvis ikke vide noget, da det er hans niece det er gået ud over. Det allerbedste ville være hvis man kunne få det til at se ud som om en svensker eller svensk-venlig person har myrdet Dyveke; så ville alliancen Danmark-Sverige helt sikkert gå i vasken og du ville være glad.

Mål: at sikre en dansk-engelsk alliance
at dække over dig selv
at give en svensker/svenskvenlig skylden for Dyvekes død
at holde øje med den engelske ambassadør Donaldson og likvidere ham om nødvendigt

De andre:

Jesper Erlandsen: Biskoppen i Roskilde. Katolik. Medlem af Herredagen. En alvorlig mand der går meget op i sit embede og gerne benytter lejligheden til at udbrede det hellige budskab. Du har ikke haft så meget med ham at gøre, men han har virket lidt bekymret på det seneste. Christian III er selvfølgelig lutheraner, og biskoppen frygter måske for sit embede hvis kongen skulle finde på at gennemføre et religiøst systemskifte.

Stig Ehlers: Københavns skultus. En indesluttet, ofte tavs mand. Han virker eftertænksom på en eller anden måde. Ikke fordi han har de store evner inden for tænkeriet; han er bedst til at holde ro og orden, og det håndhæves på kontant vis; specielt over for værtshusslagsbrødre griber han ind på en hårdtslående måde – nærmest som om han kan lide at slås. Den mand må have sine problemer. I går var han glæden selv ved festens begyndelse, men senere sad han bare og kiggede tomt ud i luften og rystede på hovedet. Han er ustabil!

Carl K. Fledelius: Svensk ambassadør. Meget charmerende og virker pligttopfyldende i sit arbejde. Som svensker er han naturligvis en fjende, men du lægger gode miner til slet spil, da han jo ikke officielt er din fjende. Han er ikke usympatisk, I kommer godt ud af det med hinanden, og i en anden situation kunne I ligefrem have været venner.

Svend Bundgård: Søn af en dansk baron. En doven livsnyder der er uinteresseret i politik og alt hvad der kræver aktivitet i øvrigt. Mest kendt i selskabslivet som glad for vin, kvinder, sang og spil. I går under festen gjorde han sig pinligt bemærket ved at være meget beruset og lagde an på den nyforlovede Dyveke; hun afviste ham flere gange. Han driver en mindre smuglerforretning; det er selvfølgelig ulovligt, men det er ikke dit bord, og du har selv købt te af ham flere gange. (Du drikker naturligvis te hver eftermiddag). Han har bedt dig ikke at sige noget om smugleriet.

Grev Gert: Dyvekes bror og kongens nevø. Medlem af Herredagen. En hoven adelstype, snobbet grænsende til det ubehøvede når det stikker ham. Han virker ikke særlig talentfuld på nogen områder, men han må være god til at slås, da han fik sin titel af greve efter en heltmodig indsats i en krig mod Sverige for en del år siden. Du har ikke haft ret meget med ham at gøre. Han mangler et øre.

Historisk baggrund

Samfundsforhold

Samfundsklasser: Konge, adel, borgere og bønder. Her ud over et gejstligt hierarki med bisperne i toppen. En biskops status i samfundsordenen var som en magtfuld adelsmands. De rigeste adelsfolk havde egne gårde i København som de boede på når de var i byen; ellers boede man på gæstgivergård når man var i byen.

Adelsfolk havde ret til at bære våben; ellers var det forbudt i byerne med mindre man havde kongens tilladelse. Selv om man som adelig havde ret til at bære våben i byerne, var det dog ikke velset, og kun ganske særlige forhold gjorde at man tog sine våben med.

Herredagen bestod af "rigets mægtigste mænd". Herredagen mødtes når det var nødvendigt og udgjorde Rigsrådet der blandt andet valgte kongen, udarbejdede håndfæstninger og lovgav i begrænset omfang.

Købstæderne havde eneret på handel og håndværk. Bystyret med borgmesteren i spidsen havde ansvaret for den kommunale administration. Det var påbudt at hver by skulle ansætte postbude og oprette herberger. Prostituerede kvinder henvistes til særlige bydele.

Byerne var omgivet af mure, og byportene var låst om natten. Det var ikke tilladt for nogen at gå ud eller ind af byen om natten uden borgmesterens tilladelse. I København var der tre byporte: Vesterport, Nørreport og Østerport.

Geografisk bestod Danmark af det nuværende Danmark, Norge, Skåne, Halland og Blekinge samt Island.

Lægekunst og medicin

"Lægevidenskaben" var delt op i to: medicinere og barberkirurger. Medicinerne blev uddannet på universiteterne og var teoretikere. De diagnosticerede sygdomme ud fra et kendskab til "de fire kropsvæsker". Stillet over for et lig kunne medicinerne som oftest ikke afgøre dødsårsagen med mindre de havde fulgt sygdomsforløbet. Obduktion var ukendt, uhørt og uinteressant (personen var jo død). Barberkirurgerne lavede praktiske ting: åreladninger, afsættelse af defekte lemmer osv.

Religion

Den danske befolkning var blandet af katolikker og lutheranere. De almindelige borgere var overvejende lutheranere, og blandt landets adel fandtes mange katolikker, men også en del lutheranere (blandt andre var Christian III overbevist lutheraner).

Der var en vis uro i befolkningen med hensyn til religiøse spørgsmål. Det bundede nok mest i en usikkerhed over for hvad det nye system eventuelt ville føre med sig.

I de omkringliggende lande var situationen følgende: Tyskland: Religionskrig, overvejende lutheranere; Frankrig: katolikker; England: angelikanske kirke (hjemmelavet protestantisk kirke); Sverige: brud med katolicismen 1527, protestanter under kongens beskyttelse.

Lov og ret

Retssystemet havde tre instanser: byretten, landstinget og Rettertinget. Byrettens domme kan appelleres til landstinget og videre til Rettertinget. Rettertinget var landets øverste retsinstans. Det var Herredagen der, når forsamlet, fungerede som denne domstol; tinget bestod med andre ord af de samme mænd som udgjorde Rigsrådet. I byen håndhævedes loven af en skultus der var både dommer og politimester. Skultussen udpegedes af kongen.

Grevens Fejde (1533-1536)

Denne borgerkrig startede da Frederik I var død og rigsrådet skulle vælge en ny konge blandt hans sønner. Rigsråderne var overvejende katolikker og ville gerne have en katolsk konge på tronen, men Frederik I's eneste myndige søn, hertug Christian (senere Christian III), var overbevist lutheraner. Nogle af råderne så gerne den gamle kong Christian II (katolik) tilbage på tronen, mens andre støttede hertug Christian. Der blev derfor ballade. Fejden startede på grund af et religiøst spørgsmål, men da den var kommet i gang, blev spørgsmålet mere jordnært: hvem skulle være konge i stedet for kongen?

Tilhængerne af Christian II fik støtte fra Lübeck og grev Christoffer af Oldenburg og hertug Christian fik støtte af svenskerne.

Mod slutningen af krigen blev København belejret. Belejringen tog hårdt på byens almindelige befolkning; kun de rige havde råd til mad, og til sidst gik borgerne på gaden og krævede forhandlinger med den belejrende hær. Københavns befolkning var således glad da belejringen var forbi, og hertug Christian fik en heltemodtagelse i byen.

Hertug Christians hær bankede Christian II's, og hertug Christian blev derfor den nye konge: Christian III.

Svend Bundgård

Alder: 37

Stilling: Levemand, søn af baron Juncker

Bopæl: Eget hus i København

Evner: *Sprog:* Dansk, svensk, lidt tysk, lidt fransk, lidt latin

Våbenbrug: Middelmådig til nærkampsvåben. Har en hemmelig kniv.

Glad og munter, glad for vin, øl, spil og kvinder

Baggrund: Du er søn af baron Juncker fra Lolland. Du har ikke nogen formel uddannelse, men har dog lært lidt sprog og regning af en huslærer samt lidt krigskunst. Din mor, som er fra Stockholm hvor du stadig har familie, har desuden lært dig at tale svensk. Du bor i København hvor dine store interesser er vin, kvinder, spil og sang. Det dyrker du ved enhver lejlighed, og du er et kendt ansigt på byens værtshuse. Religion siger dig ikke så meget, men du tror på nye tider og bekender dig til den lutherske tro.

Hemmeligheder: Du bruger penge – mange penge, og selv om din far, baron Juncker, forsyner dig med en del, er det langt fra nok. Du har derfor i et stykke tid smuglet luksusvarer som silke og krydderier til det bedre borgerskab i København. Det giver godt, og du har penge nok til vin, kvinder og spil. Du ejer et lille skib, "Tranen" som leverer varerne til et lille pakhuis på havnen i nattens mulm og mørke, uden om Øresundstolden i Helsingør og bytold ved byens porte. Kaptajnen på "Tranen" hedder kaptajn Bruntt og er en god mand at have ved hånden. Han er tavs og tænker ikke for meget og gør hvad han får besked på.

Du er træt af den mand der er berygtet i byen og kendt under navnet "købmand Munk". Ud over at være konkurrent har han også ved sine omfattende forretninger inden for smugler- og sortbørs-virksomhed tiltrukket meget opmærksomhed til disse erhverv fra ordensmagten og ikke mindst kongen. Hvis du kunne finde ud af hvem købmand Munk i virkeligheden er, kunne du måske overtale ham til at drosle lidt ned i en periode.

Du ved at købmand Munk smugler våben til England. Det er bestemt ikke noget kongen ville bryde sig om at høre; kongen er ret glad for svenskere efter Grevens Fejde hvor den svenske kong Gustav hjalp Christian III i krigen. England er fjenden, så hvis du kunne finde ud af hvem købmand Munk er, og du ikke kan overtale ham til at drosle ned, kan du måske afpresse ham og true med at gå til kongen. Du skal i givet fald være forsigtig; købmand Munk er en farlig mand der siges at have adskillige mord på samvittigheden. Men du har en lille trumf der kan give dig en fordel hvis du finder

ud af hvem han er: du har hørt at han foretrækker mænd frem for kvinder; hvis det kom frem, kunne det nemt ødelægge hans position i samfundet uanset hvem han er.

Det forudgående døgn: Du har tømmere mænd. Ikke bare almindelige timelønnede tømrersvende, men en hel fabrik af akkordlønnede tømrerlærlinge på overarbejde. Der var fest på slottet i går; helt overdådigt med masser af mad og ikke mindst masser af dejlig vin – og en masse skønne kvinder. Der var vist noget med én der skulle forloves, men du husker det ikke rigtig. Specielt én af pigerne var meget lækker, men så vidt du husker blev det ikke rigtig til noget. Du er heller ikke klar over hvordan eller hvornår du kom hjem i seng.

Du blev vækket nu til formiddag for en halv times tid siden af et sendebud der i utvetydige vendinger bad dig indfinde dig på slottet hos kongen omgående. Budet var helt uimodtageligt over for dine argumenter angående din akutte sygdom. Du er nu ankommet til slottet – i en sølle tilstand. (Prøv nu at tage dig sammen. Uanset hvordan man har det, skal man i hvert fald ikke spille kongens tid med egne dårligdomme hvor slemt man så end måtte have det.)

Mål: at komme over dine tømmere mænd
at finde ud af hvem købmand Munk er
at bevare det gode dansk-svenske forhold af hensyn til din svenske familie
at redde dit eget skind (forklaring følger!)

De andre:

Jens Bjørn: Kongens rådgiver. Høflig, velopdragen, intelligent. Han kom til København sammen med Christian III da denne indtog byen. Kongen lytter til ham, og han er sikkert også både belæst og dygtig. Virker meget kedelig; han kan vist ikke engang spille kort. Han er en af dine kunder; du har flere gange leveret te til ham. Det er ellers dyrt, og der er ikke så mange der har råd til det. Du har bedt ham om ikke at sige noget om dit smugleri og hvor han har teen fra.

Jesper Erlandsen: Roskildes biskop. Katolik. Medlem af Herredagen. En religiøs pladdernakke der kun interesserer sig for bibelen og kirkeskat. Kongen er lutheraner, og hvis han gennemfører et religiøst systemskifte, bliver Erlandsen sikkert afsat. Det ville han have godt af! (Den der kommer i stedet for, er sikkert lige så irriterende, men bare for princippet...)

Stig Ehlers: Københavns skultus. Ret indesluttet og kortfattet, men dygtig til sit arbejde med at holde ro og orden i byen og heldigvis knap så succesfuld med hensyn til afsløring af smuglere. Under dine byture har du ofte mødt Ehlers der har sørget for at få dig slæbt hjem, og han bærer ikke nag, men synes vist det er lidt morsomt. Ehlers er god til nævekamp i forbindelse med håndhævelse af ro og orden på værtshuse, og du har ofte vundet en pæn skilling i væddemål ved at satse på Ehlers når han kom for at rydde op.

Carl K. Fledelius: Svensk ambassadør i Danmark. Har boet i byen i et års tid. Meget sympatisk; han kan godt lide et glas vin eller to, og du har mødt ham nogle gange i byen. I har snakket svensk sammen,

og han lod til at være glad for at møde nogen der snakkede svensk. Han har også været med på et spil i ny og næ.

Grev Gert: Kongens nevø. Medlem af Herredagen. Bor på Lolland. I kender hinanden fra Lolland fra I var børn hvor I legede sammen. Du bryder dig ikke om ham og ville gerne kaste smuds på hans navn hvis du får chancen; Gert drillede dig altid fordi din mor var svensker. Han har aldrig kunnet lide svenskere, og det har bestemt ikke hjulpet at en svensker huggede hans ene øre af i det slag hvor han efter sigende dræbte en svensk hærfører. Han fik titel af greve efter den "heltedåd". Det er ret mærkeligt; han har aldrig kunnet slås, så hvis Gert virkelig fik ram på dén hærfører som det påstås, har det enten været en lam eller fuld hærfører. Gert er og har altid været en lille splejs. Gerts søster hedder Dyveke og er ret lækker. Hov! Det var da hende der blev forlovet i går. Og hende du lagde an på... tror du da... Gad vide om kongen er skide sur...?

Historisk baggrund

Samfundsforhold

Samfundsklasser: Konge, adel, borgere og bønder. Her ud over et gejstligt hierarki med bisperne i toppen. En biskops status i samfundsordenen var som en magtfuld adelsmands. De rigeste adelsfolk havde egne gårde i København som de boede på når de var i byen; ellers boede man på gæstgivergård når man var i byen.

Adelsfolk havde ret til at bære våben; ellers var det forbudt i byerne med mindre man havde kongens tilladelse. Selv om man som adelig havde ret til at bære våben i byerne, var det dog ikke velset, og kun ganske særlige forhold gjorde at man tog sine våben med.

Herredagen bestod af "rigets mægtigste mænd". Herredagen mødtes når det var nødvendigt og udgjorde Rigsrådet der blandt andet valgte kongen, udarbejdede håndfæstninger og lovgav i begrænset omfang.

Købstæderne havde eneret på handel og håndværk. Bystyret med borgmesteren i spidsen havde ansvaret for den kommunale administration. Det var påbudt at hver by skulle ansætte postbude og oprette herberger. Prostituerede kvinder henvistes til særlige bydele.

Byerne var omgivet af mure, og byportene var låst om natten. Det var ikke tilladt for nogen at gå ud eller ind af byen om natten uden borgmesterens tilladelse. I København var der tre byporte: Vesterport, Nørreport og Østerport. Geografisk bestod Danmark af det nuværende Danmark, Norge, Skåne, Halland og Blekinge samt Island.

Lægekunst og medicin

"Lægevidenskaben" var delt op i to: medicinere og barberkirurger. Medicinerne blev uddannet på universiteterne og var teoretikere. De diagnosticerede sygdomme ud fra et kendskab til "de fire kropsvæsker". Stillet over for et lig kunne medicinerne som oftest ikke afgøre dødsårsagen med mindre de havde fulgt sygdomsforløbet. Obduktion var ukendt, uhørt og uinteressant (personen var jo død). Barberkirurgerne lavede praktiske ting: åreladninger, afsættelse af defekte lemmer osv.

Religion

Den danske befolkning var blandet af katolikker og lutheranere. De almindelige borgere var overvejende lutheranere, og blandt landets adel fandtes mange katolikker, men også en del lutheranere (blandt andre var Christian III overbevist lutheraner).

Der var en vis uro i befolkningen med hensyn til religiøse spørgsmål. Det bundede nok mest i en usikkerhed over for hvad det nye system eventuelt ville føre med sig.

I de omkringliggende lande var situationen følgende: Tyskland: Religionskrig, overvejende lutheranere; Frankrig: katolikker; England: angelikanske kirke (hjemmelavet protestantisk kirke); Sverige: brud med katolicismen 1527, protestanter under kongens beskyttelse.

Lov og ret

Retssystemet havde tre instanser: byretten, landstinget og Rettertinget. Byrettens domme kan appelleres til landstinget og videre til Rettertinget. Rettertinget var landets øverste retsinstans. Det var Herredagen der, når forsamlet, fungerede som denne domstol; tinget bestod med andre ord af de samme mænd som udgjorde Rigsrådet. I byen håndhævedes loven af en skultus der var både dommer og politimester. Skultussen udpegedes af kongen.

Grevens Fejde (1533-1536)

Denne borgerkrig startede da Frederik I var død og rigsrådet skulle vælge en ny konge blandt hans sønner. Rigsråderne var overvejende katolikker og ville gerne have en katolsk konge på tronen, men Frederik I's eneste myndige søn, hertug Christian (senere Christian III), var overbevist lutheraner. Nogle af råderne så gerne den gamle kong Christian II (katolik) tilbage på tronen, mens andre støttede hertug Christian. Der blev derfor ballade. Fejden startede på grund af et religiøst spørgsmål, men da den var kommet i gang, blev spørgsmålet mere jordnært: hvem skulle være konge i stedet for kongen?

Tilhængerne af Christian II fik støtte fra Lübeck og grev Christoffer af Oldenburg og hertug Christian fik støtte af svenskerne.

Mod slutningen af krigen blev København belejret. Belejringen tog hårdt på byens almindelige befolkning; kun de rige havde råd til mad, og til sidst gik borgerne på gaden og krævede forhandlinger med den belejrende hær. Københavns befolkning var således glad da belejringen var forbi, og hertug Christian fik en heltemodtagelse i byen.

Hertug Christians hær bankede Christian II's, og hertug Christian blev derfor den nye konge: Christian III.

Stig Ehlers

Alder: 42

Stilling: Skultus (politimester og dommer)

Bopæl: Eget hus i København

Evner: *Sprog:* Dansk, lidt tysk, lidt svensk

Våbenbrug: God til nærkampsvåben, god til nævekamp

Bevæbnet med kort sværd og stav.

Almindeligt begavet

Bitter, alvorlig, tålmodig, tavs, indesluttet

Baggrund: Du er skultus i København og er således leder af politikorpset. Du er født og opvokset her i byen og kender den således godt. Du har en uddannelse inden for militæret og har været med i flere slag, blandt andre mellem Danmark og Sverige, før du fik posten som skultus. Du tager dit embede alvorligt og har det ikke godt med at der foregår ting i din by som du ikke er vidende om.

Du har stor respekt for folk der forstår at kæmpe for deres ret, og den nye konge, Christian III, må siges at forstå sig på kamp. Han er ældste søn af Frederik I (den gamle konge) og har således ret til tronen. Under Grevens Fejde blev Christian støttet af den svenske kong Gustav. En alliance med Sverige vil styrke Danmark og skabe ro og orden i byen; du ser derfor gerne bånd knyttet mellem Danmark og Sverige.

Religiøst er du nærmest ligeglad; du skrifter hos katolikerne (det er dem der bruger den slags) men du har ikke noget imod lutheranere. Det er nok bedst at vente og se hvad tiden bringer.

Hemmeligheder: Som skultus er det dit arbejde at sørge for at det kriminelle miljø ikke får for meget magt. Du ved at smugleri forbi Øresundstolden og sortbørshandel har kronede dage, men det er vel at forvente efter 3 års krig, nu gælder det om at få rydet op. Du har hørt rygter om at der også foregår våbensmugleri, og det formodes at den berygtede købmand Munk står bag. Våbnene smugles muligvis til England.

Under et slag mod svenskerne for nogle år siden udviste du stor kampduelighed; det lykkedes dig at dræbe den svenske hærfører og vendte krigslykken til dansk fordel. Du blev desværre selv hårdt såret under denne heltedåd og vågnede flere dage senere og fandt ud af at en anden person havde taget æren for din gerning. Manden havde på den baggrund fået titel af greve, og da du ikke havde beviser for at det var dig der dræbte den svenske hærfører (de fleste af dine kampfæller døde under slaget) besluttede du at holde mund og få hævn på anden vis. Manden der tog æren, hedder grev Gert og er kongens nevø.

Du besluttede dig for at hævne dig på grev Gert. Du opsøgte din ven, apoteker Strøm, og købte en stor mængde gift. Han lovede dig at han ikke ville røbe det for nogen. Med denne gift forgav du i går

grev Gerts søster, Dyveke. Du planlagde at sende ham et anonymt brev der skulle forklare ham sammenhængen mellem hendes død og den heltedåd du havde udført og som Gert havde taget æren for, men det har vist sig at Dyvekes død kan få store udenrigspolitiske konsekvenser som du ikke var klar over før nu.

Du har endnu en lille hemmelighed: du føler dig seksuelt tiltrukket af mænd. For en mand i din position ville det være katastrofalt hvis det kom frem; du ville få frataget din stilling og ville sandsynligvis blive straffet.

Det forudgående døgn: Der var inviteret til stor fest på slottet i går, og du mødte op medbringende den indkøbte gift. Under middagen lykkedes det dig i ubemærkhed at hælde giften i Dyvekes vinglas. Du så på mens hun drak glassets indhold og følte hævnens glæde.

Desværre har det vist sig at kongen havde planer hvor i en levende Dyveke indgik; efter måltidet bekendtgjorde kongen forlovelsen mellem sin kære niece Dyveke og den svenske kronprins Erik. Deres giftermål skulle besegle alliancen mellem Danmark og Sverige. Det er noget skidt at du kom til at myrde hende. Havde du kendt til planerne, ville du have fundet en anden måde at hævne dig på grev Gert på. Svenskerne vil kræve en forklaring på hvorfor hun er død, og er forklaringen ikke god, vil alliancen mellem Danmark og Sverige gå i vasken. Måske kan du endnu nå at redde alliancen; hvis du kan finde englænder/engelsksindet person at beskyldes for mordet, vil alle kunne se at englændere er onde (tænk at dræbe en ung, uskyldig adelskvinde) og Danmark og Sverige må så naturligvis gøre fælles front mod dem.

Her til formiddag er du blevet kaldt op til kongen og er i dette øjeblik på vej til slottet.

Mål: at dække over at du har myrdet Dyveke
at skyde skylden for mordet på en englænder
at finde oplysninger om købmans Munk og våbensmuglingerne
at være ond ved grev Gert

De andre:

Jens Bjørn: Kongens personlige rådgiver. Har været med Christian III siden han indtog byen og blev konge. Han virker fornuftig og tillidsvækkende. Lidt af en bogorm, men kongen lytter tilsyneladende til ham. Forhåbentlig ikke for meget. Det er nok værd at holde lidt øje med ham. Han lader til at lægge mærke til alt. Gad vide om han så dig forgifte vinen i går...

Jesper Erlandsen: Roskildes biskop. Katolik. Medlem af Herredagen. En stærk, magtfuld mand, der i et års tid har været din elsker. I mødtes da du ville skrive og fortalte om dine "syndige tanker om mænd". Til din store overraskelse lød svaret fra den anden side af skriftestolen at det var der ikke noget forkert i, og du blev bedt om at komme over i den anden afdeling af skriftestolen. Siden har I mødtes regelmæssigt. Han ved ikke noget om dine hævnplaner; I taler næsten ikke sammen. Forholdet må ikke blive offentligt kendt; det vil skade dig meget mere end ham. Han har virket lidt bekymret på det sidste, men kongen er selvfølgelig også lutheraner, og måske er Erlandsen bange for et religiøst systemskifte.

Carl K. Fledelius: Svensk ambassadør i Danmark. En charmerende og dygtig mand. Du kender til ham fra et par mindre episoder i byen på værtshuse; Fledelius kan godt lide at få et glas vin eller to, men med måde (i modsætning til Bundgård). Efter mordet kunne der godt opstå nogen uro, og af hensyn til det fortsatte samarbejde med Sverige må Fledelius ikke komme til skade. Du må passe på ham.

Svend Bundgård: Søn af en dansk baron. En ligegyldig, inkompetent lallerøv hvis eneste interesser er dans, sang, druk og kvinder. Du kender ham fra flere episoder på værthuse hvor han har været fuld og involveret i slagsmål. Du har ofte fået ham slæbt hjem efter en værtshustur. Hvad laver han i det hele taget i dette selskab? Mon han har noget at skjule? Bedst at holde et godt øje med ham.

Grev Gert: Dyvekes bror og kongens nevø. Medlem af Herredagen. En hoven og snobbet adelsmand der ikke lader til at tænke på andre end sig selv. Og så er hans grevetitel selvfølgelig helt uretmæssig: den burde have været din! At slå ham ihjel ville være alt for mild en straf. Du taler helst ikke til ham og ignorerer det hvis han siger noget.

Historisk baggrund

Samfundsforhold

Samfundsklasser: Konge, adel, borgere og bønder. Her ud over et gejstligt hierarki med bisperne i toppen. En biskops status i samfundsordenen var som en magtfuld adelsmands. De rigeste adelsfolk havde egne gårde i København som de boede på når de var i byen; ellers boede man på gæstgivergård når man var i byen.

Adelsfolk havde ret til at bære våben; ellers var det forbudt i byerne med mindre man havde kongens tilladelse. Selv om man som adelig havde ret til at bære våben i byerne, var det dog ikke velset, og kun ganske særlige forhold gjorde at man tog sine våben med.

Herredagen bestod af "rigets mægtigste mænd". Herredagen mødtes når det var nødvendigt og udgjorde Rigsrådet der blandt andet valgte kongen, udarbejdede håndfæstninger og lovgav i begrænset omfang.

Købstæderne havde eneret på handel og håndværk. Bystyret med borgmesteren i spidsen havde ansvaret for den kommunale administration. Det var påbudt at hver by skulle ansætte postbude og oprette herberger. Prostituerede kvinder henvist til særlige bydele.

Byerne var omgivet af mure, og byportene var låst om natten. Det var ikke tilladt for nogen at gå ud eller ind af byen om natten uden borgmesterens tilladelse. I København var der tre byporte: Vesterport, Nørreport og Østerport. Geografisk bestod Danmark af det nuværende Danmark, Norge, Skåne, Halland og Blekinge samt Island.

Lægekunst og medicin

"Lægevidenskaben" var delt op i to: medicinere og barberkirurger. Medicinerne blev uddannet på universiteterne og var teoretikere. De diagnosticerede sygdomme ud fra et kendskab til "de fire kropsvæsker". Stillet over for et lig kunne medicinerne som oftest ikke afgøre dødsårsagen med mindre de havde fulgt sygdomsforløbet. Obduktion var ukendt, uhørt og uinteressant (personen var jo død). Barberkirurgerne lavede praktiske ting: åreladninger, afsættelse af defekte lemmer osv.

Religion

Den danske befolkning var blandet af katolikker og lutheranere. De almindelige borgere var overvejende lutheranere, og blandt landets adel fandtes mange katolikker, men også en del lutheranere (blandt andre var Christian III overbevist lutheraner).

Der var en vis uro i befolkningen med hensyn til religiøse spørgsmål. Det bundede nok mest i en usikkerhed over for hvad det nye system eventuelt ville føre med sig.

I de omkringliggende lande var situationen følgende: Tyskland: Religionskrig, overvejende lutheranere; Frankrig: katolikker; England: angelikanske kirke (hjemmelavet protestantisk kirke); Sverige: brud med katolicismen 1527, protestanter under kongens beskyttelse.

Lov og ret

Retssystemet havde tre instanser: byretten, landstinget og Rettertinget. Byrettens domme kan appelleres til landstinget og videre til Rettertinget. Rettertinget var landets øverste retsinstans. Det var Herredagen der, når forsamlet, fungerede som denne domstol; tinget bestod med andre ord af de samme mænd som udgjorde Rigsrådet. I byen håndhævedes loven af en skultus der var både dommer og politimester. Skultussen udpegedes af kongen.

Grevens Fejde (1533-1536)

Denne borgerkrig startede da Frederik I var død og rigsrådet skulle vælge en ny konge blandt hans sønner. Rigsråderne var overvejende katolikker og ville gerne have en katolsk konge på tronen, men Frederik I's eneste myndige søn, hertug Christian (senere Christian III), var overbevist lutheraner. Nogle af råderne så gerne den gamle kong Christian II (katolik) tilbage på tronen, mens andre støttede hertug Christian. Der blev derfor ballade. Fejden startede på grund af et religiøst spørgsmål, men da den var kommet i gang, blev spørgsmålet mere jordnært: hvem skulle være konge i stedet for kongen?

Tilhængerne af Christian II fik støtte fra Lübeck og grev Christoffer af Oldenburg og hertug Christian fik støtte af svenskerne.

Mod slutningen af krigen blev København belejret. Belejringen tog hårdt på byens almindelige befolkning; kun de rige havde råd til mad, og til sidst gik borgerne på gaden og krævede forhandlinger med den belejrende hær. Københavns befolkning var således glad da belejringen var forbi, og hertug Christian fik en heltemodtagelse i byen.

Hertug Christians hær bankede Christian II's, og hertug Christian blev derfor den nye konge: Christian III.

Jesper Erlandsen

Alder: 51

Stilling: Biskop

Bopæl: Bispegården i Roskilde, har endvidere eget hus i København

Evner: *Sprog:* Dansk, svensk, tysk, latin, græsk

Våbenbrug: Ikke særlig god

Intelligent, udspekuleret

Alvorlig

Baggrund: Du er biskop i Roskilde. Denne stilling har du bestridt i 12 år. Du er uddannet på universiteter i Danmark (København) og Tyskland. Du er medlem af Herredagen og er en betydningsfuld mand inden for kirkeverdenen. Ærkebiskoppen i Lund er gammel og forventes snart at trække sig tilbage, og du er blandt favoritterne til at efterfølge ham. Det er en position du vil gøre meget for at opnå. Du er naturligvis katolik og dermed tilhænger af den gamle skole. Kongen er lutheraner, og man kunne godt frygte at han ville lave et religiøst systemskifte.

Hemmeligheder: Du har i mange år fundet bispehvervet uendelig kedeligt. Det giver hverken penge eller spænding i hverdagen. Det eneste spændende ved jobbet er at sidde i skriftestolen og høre folks fantasier, perversioner og sære tilbøjeligheder. "Fortæl det trygt, mit barn", siger du, mens du tager notater og svælger i detaljerne. Blandt andre kongens niece, Dyveke, der ser sød og uskyldig ud, men har adskillige elskere. Det har du ikke selv, men det er måske fordi du ikke føler dig tiltrukket af kvinder, og en katolsk biskop der foretrækker mænd, skal gå *meget* stille med dørene.

Du har under dæknavnet "Købmand Munk" startet en smugler- og sortbørsvirksomhed, der efterhånden er blevet meget magtfuld i København. Du er nu lederen af et omfattende netværk, og afpresning, trusler, bestikkelse og mord hører til dagens orden. Ingen kender din hemmelige identitet; når du optræder som købmand Munk, er du iført en stor, sort kappe, dækker ansigtet og taler med forvrænget stemme. Du kommunikerer oftest med folk gennem nogle få delvist betroede mellemænd.

Du er på alle mulige måder indædt modstander af den danske kong Christian III: under Grevens Fejde blev alle landets bisper tvunget til at støtte Christian økonomisk, og du blev hårdest ramt. Efter sin kroning har Christian bebudet en indsats mod sortbørshandlen og den øvrige kriminalitet i København. Da du stort set står bag det hele, er det altså en indsats fra kongen for at gøre livet surt for dig. Du vil have ham afsat.

For tiden har du gang i en større våbenleverance. Våbnene kommer til København undervejs fra Rusland til England, og indtil de sendes videre, opbevares de i Sankt Nicolai Kirkes tårn hvortil du

naturligvis har en nøgle. Våbnene sælges til en skjult opposition i England der planlægger at afsætte den engelske konge, Henry VIII, med det formål at indgå en alliance med Sverige; det vil med tiden betyde et engelsk/svensk angreb på Danmark. Den engelske oppositions mand i Danmark er ambassadør Donaldson, der betaler for våbnene og angiver leveringstidspunkter og -steder. Du regner med at England/Sverige vil angribe det svækkede Danmark, afsætte kongen og gøre Danmark til et Engelsk/Svensk protektorat. Det vil gøre det lettere for dig at udføre din virksomhed i fred.

Det forudgående døgn: Der var indbudt til stor fest på slottet i går. Anledningen var i første omgang ukendt. Efter middagen blev det dog afsløret, idet kongen meddelte at hans niece, Dyveke, skulle forloves med den svenske kronprins Erik. Det var absolut ikke nogen god nyhed for dig; hvis kongen allierede sig med svenskerne, der også havde hjulpet ham under grevefejden, ville dit ønske om Danmark som et protektorat gå i vasken. Du sad meget alvorlig og eftertænksom alene i et hjørne det meste af aftenen. (Du tænkte også på om den sending våben der skulle ankomme i nat, var blevet planmæssigt anbragt i Skt. Nicolai Kirkes tårn.)

I løbet af aftenen kom kongen hen til dig og bad dig komme op på slottet næste formiddag for at begynde forberedelserne til brylluppet og sætte Dyveke ind i praktiske detaljer i forbindelse med brylluppet, der skulle foregå om nogle måneder. Du gjorde selvfølgelig som du fik besked på og mødte op på slottet kl. 10 til formiddag. Du kom ind på Dyvekes værelse (som den første, antager du) og fandt hende død på sin seng. (Herligt for dig; ingen dansk-svensk alliance, ser det ud til. Har du mon en meningsfælle?) Du underrettede kongen, der chokeret bad dig vente i et værelse. Her har du nu siddet i en times tid. Du har haft tid til at tænke dig om: hvis det viser sig at det er en dansker der har myrdet Dyveke, er situationen klar; det vil se ud som om Danmark ikke er interesseret i alliancen med Sverige, hvilket er helt fint. Hvis det derimod viser sig at være en englænder eller engelskvenlig person, vil det se ud som om englænderne forsøger at splitte Danmark og Sverige; det kunne i stedet bringe dem sammen. Tilsvarende hvis det viser sig at være en svensker/svenskvenlig der er gerningsmanden; det kunne kaste Danmark i armene på englænderne. Lige så uheldigt.

Mål: at tjene penge og sikre din smuglervirksomheds fortsatte eksistens
at finde ud af hvem der myrdede Dyveke og hvad hans motiver er
at fremme den engelske oppositions planer om alliance med Sverige
at få flere allierede
at "afsløre" en dansker som Dyvekes morder

De andre:

Jens Bjørn: Kongens personlige rådgiver. Har været med Christian III siden han indtog byen og blev konge. Du kender ikke meget til ham; har kun mødt ham et par gange. Han virker intelligent og charmerende. Lidt af en bogorm, men kongen lader til at lytte til ham. Gad vide hvor meget han ved om kongens planer? Han virker på én eller anden måde som han ved en masse og har tilsvarende meget at skjule. Du stoler ikke på ham. Bedst at holde øje med ham.

Stig Ehlers: Københavns polimester. En stærk, flot mand der i et års tid har været din elsker. I mødtes da han kom for at bekende sine synder; han "havde syndige tanker". Du forklarede ham at det var der

ikke noget forbudt i og bad ham komme over i din afdeling af skriftestolen. I har siden mødtes regelmæssigt. (Husk at du som skriftefader har tavshedspligt.) Ehlers kender naturligvis ikke din identitet som købmand Munk, og du kender ikke meget til ham; i taler ikke meget sammen. Han virker bitter, indelukket og har et meget skiftende humør. Er der mon noget han skjuler?

Carl K. Fledelius: Svensk ambassadør i Danmark. Charmerende, udadvendt og virker pligtopfyldende. Du er ikke sikker på hvor han står politisk; det ville være rart at vide noget mere om ham. Han kunne blive en værdifuld allieret, men du må gå forsigtigt frem. Måske dette mord kunne bane vejen for en politisk alliance med Fledelius (fx. hvis det var en dansker der blev erklæret skyldig). Men er han til at stole på? Du må holde godt øje med ham.

Svend Bundgård: Søn af en dansk baron. En ligegyldig, inkompetent lallerøv hvis eneste interesser er dans, sang, druk og kvinder. Hvad laver han i det hele taget i dette selskab?

Grev Gert: Dyvekes bror og kongens nevø. Medlem af Herredagen. Hoven og snobbet adelsmand. Han blev ophøjet til greve for nogle år siden efter en heltedigt indsats i krig mod Sverige. Han virker ellers ikke som om han kan udrette ret meget med et våben. Han er imidlertid katolik, og da kongen ikke har den store sympati for katolikker, har du set en mulig allieret i grev Gert. Du har derfor for nylig sendt ham et anonymt brev i hvilket du antydede at det ville være en god ide at få kongen afsat og om grev Gert ikke var enig. Der er endnu ikke kommet svar.

Det brev du sendte til grev Gert:

Kære hr. Greve

En samling af rigets mænd har efter den seneste tids udvikling efter krigen og overtagelsen af København drøftet situationen og perspektiverne for landets fremtid under rigets nuværende ledelse. Vi er bekymrede for om det nuværende styre fortsat vil kunne leve op til de krav der stilles fra forskellige sider for at sikre landets adels fortsatte ve og vel. Vi har derfor påtaget os i største hemmelighed at undersøge eventuelle alternative muligheder for ledelse.

Vi er klar over at De ved visse lejligheder har udtrykt tilsvarende betænkeligheder over styrets kompetance, og vi vil bede Dem overveje om De ville være interesseret i at deltage i vores arbejde. Såfremt det er tilfældet, bedes De efterlade et svar bag den løse sten i muren ved Veste Kirkegårds nordvestlige hjørne. Når vi har modtaget Deres svar, vil De blive kontaktet med yderligere information.

Med håb om samarbejde
"Samlingen"

Historisk baggrund

Samfundsforhold

Samfundsklasser: Konge, adel, borgere og bønder. Her ud over et gejstligt hierarki med bisperne i toppen. En biskops status i samfundsordenen var som en magtfuld adelsmands. De rigeste adelsfolk havde egne gårde i København som de boede på når de var i byen; ellers boede man på gæstgivergård når man var i byen.

Adelsfolk havde ret til at bære våben; ellers var det forbudt i byerne med mindre man havde kongens tilladelse. Selv om man som adelig havde ret til at bære våben i byerne, var det dog ikke velset, og kun ganske særlige forhold gjorde at man tog sine våben med.

Herredagen bestod af "rigets mægtigste mænd". Herredagen mødtes når det var nødvendigt og udgjorde Rigsrådet der blandt andet valgte kongen, udarbejdede håndfæstninger og lovgav i begrænset omfang.

Købstæderne havde eneret på handel og håndværk. Bystyret med borgmesteren i spidsen havde ansvaret for den kommunale administration. Det var påbudt at hver by skulle ansætte postbude og oprette herberger. Prostituerede kvinder henvistes til særlige bydele.

Byerne var omgivet af mure, og byportene var låst om natten. Det var ikke tilladt for nogen at gå ud eller ind af byen om natten uden borgmesterens tilladelse. I København var der tre byporte: Vesterport, Nørreport og Østerport.

Geografisk bestod Danmark af det nuværende Danmark, Norge, Skåne, Halland og Blekinge samt Island.

Lægekunst og medicin

"Lægevidenskaben" var delt op i to: medicinere og barberkirurger. Medicinerne blev uddannet på universiteterne og var teoretikere. De diagnosticerede sygdomme ud fra et kendskab til "de fire kropsvæsker". Stillet over for et lig kunne medicinerne som oftest ikke afgøre dødsårsagen med mindre de havde fulgt sygdomsforløbet. Obduktion var ukendt, uhørt og uinteressant (personen var jo død). Barberkirurgerne lavede praktiske ting: åreladninger, afsættelse af defekte lemmer osv.

Religion

Den danske befolkning var blandet af katolikker og lutheranere. De almindelige borgere var overvejende lutheranere, og blandt landets adel fandtes mange katolikker, men også en del lutheranere (blandt andre var Christian III overbevist lutheraner).

Der var en vis uro i befolkningen med hensyn til religiøse spørgsmål. Det bundede nok mest i en usikkerhed over for hvad det nye system eventuelt ville føre med sig.

I de omkringliggende lande var situationen følgende: Tyskland: Religionskrig, overvejende lutheranere; Frankrig: katolikker; England: angelikanske kirke (hjemmelavet protestantisk kirke); Sverige: brud med katolicismen 1527, protestanter under kongens beskyttelse.

Lov og ret

Retssystemet havde tre instanser: byretten, landstinget og Rettertinget. Byrettens domme kan appelleres til landstinget og videre til Rettertinget. Rettertinget var landets øverste retsinstans. Det var Herredagen der, når forsamlet, fungerede som denne domstol; tinget bestod med andre ord af de samme mænd som

udgjorde Rigsrådet. I byen håndhævedes loven af en skultus der var både dommer og politimester. Skultussen udpegedes af kongen.

Grevens Fejde (1533-1536)

Denne borgerkrig startede da Frederik I var død og rigsrådet skulle vælge en ny konge blandt hans sønner. Rigsråderne var overvejende katolikker og ville gerne have en katolsk konge på tronen, men Frederik I's eneste myndige søn, hertug Christian (senere Christian III), var overbevist lutheraner. Nogle af råderne så gerne den gamle kong Christian II (katolik) tilbage på tronen, mens andre støttede hertug Christian. Der blev derfor ballade. Fejden startede på grund af et religiøst spørgsmål, men da den var kommet i gang, blev spørgsmålet mere jordnært: hvem skulle være konge i stedet for kongen?

Tilhængerne af Christian II fik støtte fra Lübeck og grev Christoffer af Oldenburg og hertug Christian fik støtte af svenskerne.

Mod slutningen af krigen blev København belejret. Belejringen tog hårdt på byens almindelige befolkning; kun de rige havde råd til mad, og til sidst gik borgerne på gaden og krævede forhandlinger med den belejrende hær. Københavns befolkning var således glad da belejringen var forbi, og hertug Christian fik en heltemodtagelse i byen.

Hertug Christians hær bankede Christian II's, og hertug Christian blev derfor den nye konge: Christian III.

Carl K. Fledelius

Alder: 45

Stilling: Svensk ambassadør

Bopæl: Eget hus i København

Evner: *Sprog:* Svensk, dansk, tysk

Våbenbrug: Middelmådig til nærkampsvåben

Charmerende

Baggrund: Du er diplomat, uddannet på universiteter i Sverige (Uppsala) og Tyskland. Ny ambassadør i Danmark. Forholdet mellem Danmark og Sverige var mildest talt dårligt siden Christian II's blodbad i Stockholm. Sverige støttede derfor den nuværende Christian III under Grevens Fejde. Forholdet mellem Christian III og den svenske Gustav Vasa er udmærket, og du er et af symbolerne på de nye tiders samarbejde. Du har været i København i et lille års tid. Du synes godt om byen og kan godt lide at få et glas vin eller to i muntert lag. Det går dog aldrig over gevind; det tillader din stilling ikke. Religiøst set bekender du dig til den lutherske tro.

Hemmeligheder: Forholdet mellem Danmark og Sverige er tilsyneladende endnu bedre end de fleste tror; der er faktisk planlagt en formel alliance mellem de to lande: den svenske kronprins Erik skal forloves med Christian III's niece, Dyveke. Du synes dog at dette er et drastisk skridt at tage før man ved mere om danskernes motiver. Din loyalitet er ubetinget hos den svenske konge, og du har på eget initiativ oprettet et lille netværk af spioner i København der "holder øje" med hvad der sker. De kan tilkaldes med kort varsel og kan gives specielle instrukser. Ordrene formidles via en mand du kender som "Jørgen G."

Du råder over en lille flok brevduer med hvilke du med meget kort varsel kan sende besked til kong Gustav i Sverige såfremt det skulle blive nødvendigt. Dette er naturligvis hemmeligt; godt nok repræsenterer du den svenske konge, men det kunne let opfattes som en slags spionage.

Du har i et stykke tid haft en affære med kongens niece, Dyveke. Det vil selvfølgelig heller ikke være så godt for det dansk-svenske forhold hvis det blev kendt. Adgangen til Dyvekes værelse har været ret let, idet du ved et tilfælde fandt en hemmelig gang på slottet. Gangen førte fra køkkenets fadebur til en række værelser, blandt andet Dyvekes. Du har brugt gangen flittigt. Du har skrevet en del kærlighedsdigte til Dyveke da hun tilsyneladende er glad for dem; over for Dyveke har du altid brugt dit mellemnavn, Karl (ja, du hedder Carl Karl!).

Det forudgående døgn: I går var der stor fest på slottet hvor Dyveke og Eriks forlovelse skulle offentliggøres. Du var en af de få der vidste det i forvejen. Folks reaktioner på forlovelsen var blandede. Naturligvis blev der på behørig vis råbt hurra, men der blev skumlet i krogene.

I aftes da festen var fremskreden, besøgte du igen Dyveke på sit værelse. Du havde en flaske vin og to glas med til almindelig hygge. Efter det der skulle vise sig at være et afskedskald, fortalte hun at jeres forhold måtte høre op nu da hun var blevet forlovet. Du blev vred og smækkede eftertrykkeligt med døren (den hemmelige) da du gik. I din arrigskab var du ikke helt påpasselig og mødte kokken på vej ud gennem køkkenet. Du kan heller ikke finde din ring med den store, blå sten nu til formiddag, og du ved at du havde den i går. Den må du se at få fat i – den har været dyr.

Der er netop kommet bud fra kongen der bad dig komme op på slottet med det samme. Der var ikke yderligere besked. Hvad mon der nu skal ske?

Mål: at pleje svenske interesser
at finde ud af hvor Christian III står politisk
at finde ud af hvem der er imod den dansk-svenske alliance og hvorfor
at holde dit forhold til Dyveke hemmeligt
at holde eksistensen af dit spionnet hemmeligt

De andre:

Jens Bjørn: Kongens rådgiver. Høflig, charmerende, virker intelligent, dog som lidt af en bogorm. Kongen lader til at lytte til ham. Du vil gerne se ham an før du stoler på ham.

Jesper Erlandsen: Biskoppen i Roskilde. Katolik. Medlem af Herredagen. En alvorlig mand der går meget op i sit embede og gerne benytter lejligheden til at udbrede det hellige budskab. Du har ikke haft så meget med ham at gøre, men han har virker lidt bekymret på det seneste. Christian III er selvfølgelig lutheraner, og biskoppen frygter måske for sit embede hvis kongen skulle finde på at gennemføre et religiøst systemskifte.

Stig Ehlers: Københavns skultus. Indesluttet og tavs. Han virker ikke som den store tænker, men lader til at være dygtig til sit arbejde og udfører det samvittighedsfuldt. Han virker som en meget reel mand. Ehlers støtter åbent Christian III som han mener "har vundet retten til tronen". Du har mødt Ehlers et par gange som lovens håndhæver i forbindelse med muntre stunder i byen; Ehlers håndhæver loven med stor autoritet og kan slå en proper næve hvis det bliver nødvendigt.

Svend Bundgård: Søn af en dansk baron. Bor i byen og lever af sin fars penge. Han er glad og munter, og du har mødt ham nogle gange på byens værtshuse hvor han slår sig løs med vin, kvinder, sang og dans. Du har talt med ham et par gange; han taler glimrende svensk da hans mor er svensker. I har spillet kort sammen et par gange. I går var han ret beruset til festen på slottet. Han lagde flere gange an på Dyveke, der dog afviste ham hver gang. Det var pinligt.

Grev Gert: Dyvekes bror og kongens nevø. Medlem af Herredagen. En magtfuld person, men ikke særlig tiltalende; hoven og snobbet. Han må dog være andet og mere end han giver sig ud for – ellers

kunne han vel ikke være greve og medlem af Herredagen. Gad vide om han har rent mel i posen. Det er nok bedst at holde øje med ham.

Historisk baggrund

Samfundsforhold

Samfundsklasser: Konge, adel, borgere og bønder. Her ud over et gejstligt hierarki med bisperne i toppen. En biskops status i samfundsordenen var som en magtfuld adelsmands. De rigeste adelsfolk havde egne gårde i København som de boede på når de var i byen; ellers boede man på gæstgivergård når man var i byen.

Adelsfolk havde ret til at bære våben; ellers var det forbudt i byerne med mindre man havde kongens tilladelse. Selv om man som adelig havde ret til at bære våben i byerne, var det dog ikke velset, og kun ganske særlige forhold gjorde at man tog sine våben med.

Herredagen bestod af "rigets mægtigste mænd". Herredagen mødtes når det var nødvendigt og udgjorde Rigsrådet der blandt andet valgte kongen, udarbejdede håndfæstninger og lovgav i begrænset omfang.

Købstæderne havde eneret på handel og håndværk. Bystyret med borgmesteren i spidsen havde ansvaret for den kommunale administration. Det var påbudt at hver by skulle ansætte postbude og oprette herberger. Prostituerede kvinder henvistes til særlige bydele.

Byerne var omgivet af mure, og byportene var låst om natten. Det var ikke tilladt for nogen at gå ud eller ind af byen om natten uden borgmesterens tilladelse. I København var der tre byporte: Vesterport, Nørreport og Østerport.

Geografisk bestod Danmark af det nuværende Danmark, Norge, Skåne, Halland og Blekinge samt Island.

Lægekunst og medicin

"Lægevidenskaben" var delt op i to: medicinere og barberkirurger. Medicinerne blev uddannet på universiteterne og var teoretikere. De diagnosticerede sygdomme ud fra et kendskab til "de fire kropsvæsker". Stillet over for et lig kunne medicinerne som oftest ikke afgøre dødsårsagen med mindre de havde fulgt sygdomsforløbet. Obduktion var ukendt, uhørt og uinteressant (personen var jo død). Barberkirurgerne lavede praktiske ting: åreladninger, afsættelse af defekte lemmer osv.

Religion

Den danske befolkning var blandet af katolikker og lutheranere. De almindelige borgere var overvejende lutheranere, og blandt landets adel fandtes mange katolikker, men også en del lutheranere (blandt andre var Christian III overbevist lutheraner).

Der var en vis uro i befolkningen med hensyn til religiøse spørgsmål. Det bundede nok mest i en usikkerhed over for hvad det nye system eventuelt ville føre med sig.

I de omkringliggende lande var situationen følgende: Tyskland: Religionskrig, overvejende lutheranere; Frankrig: katolikker; England: angelikanske kirke (hjemmelavet protestantisk kirke); Sverige: brud med katolicismen 1527, protestanter under kongens beskyttelse.

Lov og ret

Retssystemet havde tre instanser: byretten, landstinget og Rettertinget. Byrettens domme kan appelleres til landstinget og videre til Rettertinget. Rettertinget var landets øverste retsinstans. Det var Herredagen der, når forsamlet, fungerede som denne domstol; tinget bestod med andre ord af de samme mænd som udgjorde Rigsrådet. I byen håndhævedes loven af en skultus der var både dommer og politimester. Skultussen udpegedes af kongen.

Grevens Fejde (1533-1536)

Denne borgerkrig startede da Frederik I var død og rigsrådet skulle vælge en ny konge blandt hans sønner. Rigsråderne var overvejende katolikker og ville gerne have en katolsk konge på tronen, men Frederik I's eneste myndige søn, hertug Christian (senere Christian III), var overbevist lutheraner. Nogle af råderne så gerne den gamle kong Christian II (katolik) tilbage på tronen, mens andre støttede hertug Christian. Der blev derfor ballade. Fejden startede på grund af et religiøst spørgsmål, men da den var kommet i gang, blev spørgsmålet mere jordnært: hvem skulle være konge i stedet for kongen?

Tilhængerne af Christian II fik støtte fra Lübeck og grev Christoffer af Oldenburg og hertug Christian fik støtte af svenskerne.

Mod slutningen af krigen blev København belejret. Belejringen tog hårdt på byens almindelige befolkning; kun de rige havde råd til mad, og til sidst gik borgerne på gaden og krævede forhandlinger med den belejrende hær. Københavns befolkning var således glad da belejringen var forbi, og hertug Christian fik en heltemodtagelse i byen.

Hertug Christians hær bankede Christian II's, og hertug Christian blev derfor den nye konge: Christian III.

Grev Gert af Lerchenborg

Alder: 27

Stilling: Greve

Bopæl: Godset Lerchenborg på Lolland, p.t. på gæstgivergård i København

Evner: *Sprog:* Dansk, lidt svensk, lidt tysk, lidt latin

Våbenbrug: Ikke særlig god. Har et prydsværd.

Hoven, pralende, ikke specielt intelligent

Baggrund: Du er greve, medlem af Herredagen og er katolik. Du ejer godset Lerchenborg på Lolland og lever af landbrug. Du fik titlen efter at have dræbt en svensk hærfører under en krig mod Sverige da du var yngre. Du er kongens nevø. Din søster, Dyveke, der for et stykke tid siden blev inviteret til hovedstaden af kongen, er for nylig blevet forlovet med den svenske kronprins Erik for at besejle det bånd der opstod mellem kong Gustav af Sverige og kong Christian III af Danmark under Grevens Fejde hvor kong Gustav hjalp Christian III mod Chistian II.

Hemmeligheder: Du dræbte i virkeligheden ikke den svenske hærfører (du er ganske jammerlig til at slå – kort efter slagets start hakkede en svensker dit ene øre af) men manden der dræbte ham, blev tilsyneladende selv dræbt i slaget, og du syntes det ville være synd hvis du skulle miste dit øre og ikke få noget ud af det, så du tog æren for det. I flere år troede du at ingen vidste det (ud over de døde, men de sladrer jo ikke) men for et års tid siden blev du opsøgt af en mærkelig mand; han lignede en tigger, gik i laset tøj og stank. Han fortalte at han var blevet syg og havde mistet alt hvad han ejede og at du skulle hjælpe ham på fode igen. Først afviste du ham, men så fortalte han at havde viden nok til at fratage dig din grevetitel – han havde været med i svenskerslaget og havde set at det var Stig Ehlers der dræbte den svenske hærfører, og hvis du ikke betalte, ville han gå til Ehlers og vidne for ham. Du lovede manden penge, men da han kom til det aftalte møde, slog du ham (med besvær) ihjel. Du har ikke hørt om sagen siden da, men det er åbenbart Ehlers der er den virkelige helt.

Du er katolik, og du hader svenskere. Kongen er lutheraner og er i alliance med den svenske kong Gustav. Du ved ikke helt hvad du skal mene om kongen – alliancen med Sverige er noget skidt, men kong Christian III er en stærk leder og god for landet. Hvis han i stedet ville alliere sig med englænderne, ville det være fint.

For et par dage siden modtog du et anonymt brev der omhandlede kong Christian III og din mening om ham. Det blev antydnet at der er en opposition mod ham i Danmark, og man var interesseret i din mening om emnet. Du overvejer stadig dit svar, men det springende punkt er hvilket alternativ der tænkes på, hvis kongen skal afsættes. Umiddelbart er du dog skeptisk; landet har lige været igennem en

krig om kronen, og en ny krig er ikke hvad du ønsker dig mest, men det skader vel ikke at undersøge sagen. Du har ved flere lejligheder under besøg i København hørt om en mand der kaldes ”Købmand Munk”; han er storsmugler og laver alle slags ulovligheder i byen. Kongen har udtrykt ønske om at få opsporet og fjernet købmand Munk for at få ordenen i byen genoprettet; du er derfor ret sikker på at Munk er kongefjendsk – kunne det være ham der har sendt brevet? Hvem mon han er?

Du synes ikke om at din søster, Dyveke, skal giftes med en svensker – det er hun alt for god til – men i den sag har du ikke noget at skulle have sagt; her er det kongens mening der tæller.

Det forudgående døgn: I går var der fest på slottet. Anledningen var i første omgang ukendt for gæsterne, men efter middagen bekendtgjorde kongen forlovelsen mellem din søster, Dyveke, og den svenske kronprins. Du brugte det meste af aftenen til at sidde og se ud som om du var glad på din søsters vegne. Svend Bundgård var pinligt beruset og meget nærgående over for Dyveke som dog afviste ham. Du ved ikke hvor Bundgård forsvandt hen, men pludselig var han væk.

Du er her til formiddag blevet kaldt op til kongen og er nu på vej til slottet.

Mål: hævn
at få en dansk-engelsk alliance
at finde ud af hvem der har sendt det anonyme brev
at finde ud af hvor kongen står politisk

De andre:

Jens Bjørn: Kongens rådgiver. Høflig, velopdragen, intelligent. Han kom til København sammen med Christian III da denne indtog byen. Kongen lytter til ham. Gad vide om det i virkeligheden er ham der bestemmer landets politik. Du stoler ikke helt på ham, men det ville være rart at finde ud af mere om ham. Du må holde dig i nærheden af ham for at finde ud af mere om ham.

Jesper Erlandsen: Biskop i Roskilde. Katolik. Medlem af Herredagen. En alvorlig mand der går meget op i sit embede. Det er et stykke tid siden du sidst har set ham, men han virker lidt mere bekymret og eftertænksom end han plejer. Måske er han bange for at kongen, der jo er lutheraner, vil gennemføre et religiøst systemskifte.

Stig Ehlers: Københavns skultus. Ikke særlig interessant person. Han er vist god til at slås, men er bestemt ikke den store tænker. Han udfører sit arbejde samvittighedsfuldt. Det var ham der udførte den heltedåd som du tog æren for. Måske har han ikke tænkt over at det han gjorde var noget særligt og har glemt det igen, men måske kan han blive farlig for dig hvis han begynder at tale. Du må holde godt øje med ham!

Carl K. Fledelius: Svensk ambassadør i Danmark. Har været i landet et års tid. Hans tilstedeværelse er en konsekvens af det forbedrede forhold mellem Danmark og Sverige; du så ham helst tilbage i Sverige hvor svenskere hører til. Han tilbringer meget tid hos kongen – han har forhåbentlig ikke for stor indflydelse. Du må ikke lade ham ude af syne hvis det kan undgås.

Svend Bundgård: Søn af baron Juncker fra Lolland. Du har kendt ham siden du var barn hvor du drillede ham med at hans mor kommer fra Sverige. Han er en uduelig drukkenbolt hvis eneste interesser er druk, spil og kvinder. Hvad laver han i det hele taget her?

Historisk baggrund

Samfundsforhold

Samfundsklasser: Konge, adel, borgere og bønder. Her ud over et gejstligt hierarki med bisperne i toppen. En biskops status i samfundsordenen var som en magtfuld adelsmands. De rigeste adelsfolk havde egne gårde i København som de boede på når de var i byen; ellers boede man på gæstgivergård når man var i byen.

Adelsfolk havde ret til at bære våben; ellers var det forbudt i byerne med mindre man havde kongens tilladelse. Selv om man som adelig havde ret til at bære våben i byerne, var det dog ikke velset, og kun ganske særlige forhold gjorde at man tog sine våben med.

Herredagen bestod af "rigets mægtigste mænd". Herredagen mødtes når det var nødvendigt og udgjorde Rigsrådet der blandt andet valgte kongen, udarbejdede håndfæstninger og lovgav i begrænset omfang.

Købstæderne havde eneret på handel og håndværk. Bystyret med borgmesteren i spidsen havde ansvaret for den kommunale administration. Det var påbudt at hver by skulle ansætte postbude og oprette herberger. Prostituerede kvinder henvistes til særlige bydele.

Byerne var omgivet af mure, og byportene var låst om natten. Det var ikke tilladt for nogen at gå ud eller ind af byen om natten uden borgmesterens tilladelse. I København var der tre byporte: Vesterport, Nørreport og Østerport.

Geografisk bestod Danmark af det nuværende Danmark, Norge, Skåne, Halland og Blekinge samt Island.

Lægekunst og medicin

"Lægevidenskaben" var delt op i to: medicinere og barberkirurger. Medicinerne blev uddannet på universiteterne og var teoretikere. De diagnosticerede sygdomme ud fra et kendskab til "de fire kropsvæsker". Stillet over for et lig kunne medicinerne som oftest ikke afgøre dødsårsagen med mindre de havde fulgt sygdomsforløbet. Obduktion var ukendt, uhørt og uinteressant (personen var jo død). Barberkirurgerne lavede praktiske ting: åreladninger, afsættelse af defekte lemmer osv.

Religion

Den danske befolkning var blandet af katolikker og lutheranere. De almindelige borgere var overvejende lutheranere, og blandt landets adel fandtes mange katolikker, men også en del lutheranere (blandt andre var Christian III overbevist lutheraner).

Der var en vis uro i befolkningen med hensyn til religiøse spørgsmål. Det bundede nok mest i en usikkerhed over for hvad det nye system eventuelt ville føre med sig.

I de omkringliggende lande var situationen følgende: Tyskland: Religionskrig, overvejende lutheranere; Frankrig: katolikker; England: angelikanske kirke (hjemmelavet protestantisk kirke); Sverige: brud med katolicismen 1527, protestanter under kongens beskyttelse.

Lov og ret

Retssystemet havde tre instanser: byretten, landstinget og Rettertinget. Byrettens domme kan appelleres til landstinget og videre til Rettertinget. Rettertinget var landets øverste retsinstans. Det var Herredagen der, når forsamlet, fungerede som denne domstol; tinget bestod med andre ord af de samme mænd som udgjorde Rigsrådet. I byen håndhævedes loven af en skultus der var både dommer og politimester. Skultussen udpegedes af kongen.

Grevens Fejde (1533-1536)

Denne borgerkrig startede da Frederik I var død og rigsrådet skulle vælge en ny konge blandt hans sønner. Rigsråderne var overvejende katolikker og ville gerne have en katolsk konge på tronen, men Frederik I's eneste myndige søn, hertug Christian (senere Christian III), var overbevist lutheraner. Nogle af råderne så gerne den gamle kong Christian II (katolik) tilbage på tronen, mens andre støttede hertug Christian. Der blev derfor ballade. Fejden startede på grund af et religiøst spørgsmål, men da den var kommet i gang, blev spørgsmålet mere jordnært: hvem skulle være konge i stedet for kongen?

Tilhængerne af Christian II fik støtte fra Lübeck og grev Christoffer af Oldenburg og hertug Christian fik støtte af svenskerne.

Mod slutningen af krigen blev København belejret. Belejringen tog hårdt på byens almindelige befolkning; kun de rige havde råd til mad, og til sidst gik borgerne på gaden og krævede forhandlinger med den belejrende hær. Københavns befolkning var således glad da belejringen var forbi, og hertug Christian fik en heltemodtagelse i byen.

Hertug Christians hær bankede Christian II's, og hertug Christian blev derfor den nye konge: Christian III.